מלבוש, (יח) והוציאו כדרך שרגילין להוציא אותו דבר, (ו) (יט) חיב. וכל תכשיט שהוא רפוי, שאפשר לו בקל לפל, (כ) אסור לצאת בו, ואם יצא פטור. ואשה לא תצא בתכשיטים (כא) שדרכה לשלפם (פרוש, להסירם מעליה) ולהראותם. הגה: ועין לקמן סימן ש"ג סעיף י"ח אם אסור אפלו בחצר או בבית. [ל]הלכך לא יצא איש (כב) לא בסיף ולא בקשת ולא בתריס (פרוש, מגן), (כג) ולא *)באלה ולא ברמח ולא בכלים שאינם תכשיט, ואם יצא חיב חטאת. (כד) ולא בשריון ולא בקסדא (פרוש, כובע של ברזל) ולא במגפים (פרוש, אנפילאות של ברזל), ואם יצא (כה) פטור, שהם דרך מלבוש. (כו) [מ]ולא יצא בתפלין, מפני (כז) שצריך להסירם כשיכנס לבית הכסא. [נ]ולא יצא (כח) קטן במנעל גדול, דילמא נפיל ואתי לאתויי, אבל יוצא הוא בחלוק גדול. [ס]ולא יצא במנעל אחד אם אין לו מכה ברגלו, דילמא מחייכי עליה ואתי לאתויי, אבל אם יש לו מכה ברגלו, [ע]יצא (כט) * באותו (ז) שאין בו מכה: ח (ל) * [פ]לא יצא במחט התחובה לו (לא) בבגדו, (לב) בין נקובה בין שאינה נקובה. [צ]ואם יצא (לג) בנקובה חיב

ל שבת ס"ג (ע"א). *) (פרוש כמו מקל של ברזל בארך אמה וחצי ובראשו כדור. ערוך (ערך אלה א)). מ שבת ס' (ע"א) וס"א (ע"א). נ שם קמ"א (ע"ב). ס שם ס'. ע שם ס"א וכחייא בר רב, הרי"ף (כז:) והרא"ש (פ"ו סי' ח) והרמב"ם בפרק י"ט (הט"ז). פ שם י"א (ע"ב). צ הרי"ף (כח:) והרמב"ם שם (פי"ט ה"ג).

באר היטב

ז (ו) חיב. פרוש כרת במזיד, ועין סימן שמ"ה סעיף ז' דזה אינו בזה הזמן: (ז) שאין. וט"ז (סק"ד) אוסר גם בזה, עין שם:

משנה ברורה

הוציאו דרך מלבוש, (יז) הרי לא הוציאו כדרך כל המוציאין, שכל המוציא דבר שאינו תכשיט לו, מוציאין אותו בידים ולא דרך מלבוש: (יח) והוציאו כדרך וכו'. היינו שלא בשנוי: (יט) חיב. דע, (יח) דכל מקום שנאמר בהלכות שבת חיב, אם עשה במזיד חיב כרת, ובשוגג, דהיינו ששכח שהוא שבת או שלא ידע שמלאכה זו אסורה, חיב חטאת, [ועין לקמן סימן של"ד סעיף כ"ו בהגה איך ינהג בזמן הזה]. ואם שכח איזה דבר אצלו והוציאו בשוגג לרשות הרבים, אינו חיב עליה, דמלאכת מחשבת אסרה תורה, דהיינו שמוציאו בכונה אלא שאינו יודע שהיום שבת או שמלאכה זו אסורה. ודיני רשות הרבים, עין לקמן בסימן שמ"ה סעיף ז', ובמה שכתבנו שם (ס"ק כג וביה"ל ד"ה שאין): (כ) אסור לצאת בו. דילמא נפיל ואתי לאתויינהו ארבע אמות ברשות הרבים: (כא) שדרכה לשלפם. וחיישינן דילמא בתוך כך אתיא לאתויינהו ארבע אמות ברשות הרבים: (כב) לא בסיף. ואפלו (יט) אם הוא חגור במתניו, מפני שדרך הוצאה הוא כך בחל: (כג) ולא באלה. דומה למקל, וראשו עגל כמו כדור [ערוך (ערך אלה)]: (כד) ולא בשריון. מלשון 'ושריון קשקשים' (שמואל א' יז ה): (כה) פטור שהם וכו'. ומכל מקום (כ) אסור משום מראית העין, שיחשדוהו הרואים שרוצה להלחם בהם בשבת, וגם (כא) אפלו בחדרי חדרים אסור, וכמו שכתוב בסעיף מ"ה, עין שם: (כו) לא יצא בתפלין מפני וכו'. ומשמע דבביתו אין אסור להניח תפלין, ודוקא במניחן שלא לשם מצוה, אבל לשם מצוה אסור, כנ"ל בסימן ל"א, ועין שם במשנה ברורה סעיף קטן ה': (כז) שצריך וכו'. והינו דילמא אתי לאתויי ארבע אמות. ומשמע דבלאו האי טעמא (כב) לא היה אסור לצאת בהם אף דקימא לן (לעיל סי' לא ס"א) שבת לאו זמן תפלין, (כג) מפני שהם דרך מלבוש. ועין לקמן בסימן ש"ח סוף סעיף ד' בהגה ובמשנה ברורה שם (ס"ק כד), ולעיל בסימן ל"א בבאור הלכה (ד"ה אסור): (כח) קטן במנעל גדול. הינו אדם שהוא קטן במנעל שהוא גדול לו: (כט) באותו שאין בו מכה. הטעם משום דתו לא מחייכי עלה, דידעי שאי אפשר לו לנעל המנעל ברגל שבה המכה, דמכתו מוכחת עליו, ועין בבאור הלכה (ד"ה באותו): ח (ל) לא יצא. סעיף זה מירי אפלו בסתם אדם שאינו אמן, ועין לקמן בסעיף י"ב: (לא) בבגדו. אבל אם הוציאה בידו, (כד) חיב בכל ענין, האיש והאשה, בנקובה ובשאינה נקובה: (לב) בין שאינה נקובה. דמחט (כה) לא הוי תכשיט לאיש בכל גווני, ולכן יש אסורא לכלי עלמא: (לג) בנקובה חיב. סבירא ליה לדעה זו, דבאיש דינו כמו באשה לקמן בסימן ש"ג סעיף ט' דנקובה הוי דרך הוצאה לפרקים כשהיא תחובה בבגדה, [ומה דלקמן בסעיף י"ב מבאר דאפלו באמן פטור, מבאר שם במשנה ברורה (ס"ק מז)], אבל באינה נקובה פטור, (כו) דלאו דרך הוצאה היא להוציא כשהוא תחוב בבגדו, כי אם בידו. ומה שכתב ויש אומרים בהפך, טעמם, דסבירא להו (כז) דבאיש מחט נקובה לאו דרך הוצאה היא כשהיא תחובה בבגדו, (כח) שגנאי הוא לו שיאמרו עליו שהוא

באור הלכה

שאינו מלבוש ולא תכשיט מקרי משוי, ואסור מן התורה, ובמזיד חיב כרת, ובשוגג חטאת. והיינו אם הוציא אותה כדרך הוצאתה בחול, ואם אין דרך הוצאתה כך בחול, מקרי הוצאה כלאחר יד ופטור, אבל אסור מדרבנן. ודבר שהוא מלבוש או תכשיט, מתר מן התורה, אלא שיש כמה דברים מה שאסרו חז"ל, יש מהם שאסרו משום דילמא שלפא ומחוי ואתי לאתויינהו ארבע אמות ברשות הרבים [מיהו יש פלוגתא אם שיך גבי איש שליף ומחוי, כמו שכתוב סעיף ט']. גם יש כמה דברים שאסרו משום שהוא רפוי, ודילמא משתליף ממילא ואתי לאתויי. וגם יש שאסרו משום דילמא מחייכי עלה, ואתי למישלף ואתויי. גם יש כמה דברים שאסרו משום מראית העין. ועוד יש כמה דברים שאסרו להאשה, משום שיש כמה דברים החוצצים בטבילה, וחיישינן דילמא מיתרמי לה טבילה של מצוה שאז היא צריכה להסירם מעליה, ודילמא אתיא אחר כך לאתויי. וכל דברים שאינם עשויים למלבוש גמור רק לאצולי טנוף, כגון שמנחת מלמעלה חתיכת בגד על צעיפה שלא יתטנף מפני הגשמים, מקרי משא. אך אם הוא מלבוש גמור, אף שהוא עשוי להציל מן הגשמים, מקרי מלבוש ולא משא. ודע עוד, דאף שהוא תכשיט גמור, אם נושאו בידו מקרי משוי ודרך הוצאה, וחיב עליה. זהו ממה שלקטתי מספר תוספת שבת (הקדמה לסעיף ז) ושאר מקומות:

* באותו שאין בו מכה. עין במשנה ברורה (ס"ק כט) הטעם, וזהו דעת חייא בר רב שם בגמרא, אבל רב הונא סבירא ליה שם אפכא, דנפק דוקא באותו שיש בה מכה, עין שם טעמו. והנה דעת המחבר הוא דעת הרבנו חננאל (סא. ד"ה סוגיא) והרי"ף (כז:) והרמב"ם (פי"ט הט"ז) והרא"ש (פ"ו סי' ח) שפסקו כחייא בר רב (סא.), אבל הרז"ה (המאור כז: ד"ה כתב) ותשובת מהר"ם (מרוטנבורג דפוס ברלין סי' לא) פסקו כרב הונא (שם), והביא באליה רבה (ס"ק יז) בשם מלבושי יום טוב (סק"ד) וכן הגר"א בבאורו ראיה לדבריהם מהירושלמי (פ"ו ה"ב), ועל כן הסכימו הרבה אחרונים [הב"ח (ס"ה) והט"ז (סק"ד) והאליה רבה (שם) והמלבושי יום טוב (שם)] דנכון להחמיר שלא לצאת לעולם במנעל אחד אפלו יש ברגלו מכה, בין על אותה הרגל ובין על הרגל האחרת, ומוטב לילך יחף כשאינו יכול לנעל שניהם [ואף דיש מחמירין שלא לילך יחף בשבת וכדלקמן בסעיף ט"ז, כאן שאי אפשר בענין אחר מתר]. ומכל מקום בדידן שאין לנו רשות הרבים גמורה לדעת הרבה פוסקים, מסתברא בודאי שאין לנו להחמיר יותר מפסק המחבר, כי יש מקלין לגמרי בכרמלית, וכדלקמן בסימן ש"ג סעיף י"ח [פרי מגדים (מש"ז סק"ד) וכן כתב הגר"ז (קו"א סק"ג)]:

ח * לא יצא במחט וכו' ואם יצא בנקובה חיב. הוא דעת הרב המגיד (פי"ט ה"ג) שהובא בבית יוסף (ד"ה ולא יצא במחט). ודעה אחרונה היא דעת הרי"ף (כח:) והרמב"ם (שם). ויש עוד דעה שלישית והוא דעת הרא"ש (פ"ו סי' י) והטור, דבשניהם פטור באיש, והשמיטו המחבר, עין הטעם בתוספת שבת (ס"ק יז). ועין בבית יוסף (שם) שמצדד דדעת רש"י (סב. ד"ה אמר עולא) הוא דאיש שוה לאשה בין בנקובה ובין בשאינה נקובה, ובבאור הגר"א מצדד דדעתו הוא כדעת הרא"ש והטור, דבאיש בין נקובה ובין

שער הציון

ז (יז) רש"י בדף ס"ב (ע"א ד"ה והא הוצאה): (יח) מגן אברהם (סק"ט): (יט) מגן אברהם (סק"י): (כ) רש"י ס"ד (ע"ב ד"ה כל שאסרו חכמים): (כא) תוספת שבת (ס"ק יד) והובא בפרי מגדים (א"א ס"ק יא): (כב) עין במגן אברהם סעיף קטן י"ב בסוף דבריו, וכן הסכים הגר"א, דמדינא אין אסור להניחן שלא לשם מצוה: (כג) בגמרא (סא.) איתא האי טעמא, דמשום זה פטור לכלי עלמא מחטאת ביצא בהן לרשות הרבים: ח (כד) הסכמת כל הפוסקים ופשוט, דבכיד דרך הוצאה הוא לכל דבר, ודלא כמי ששגה בזה: (כה) הגר"א: (כו) היינו אף דבאיש מחט שאינה נקובה גם כן לא הוי תכשיט, אפלו הכי פטור מהאי טעמא: (כז) הגר"א ושאר פוסקים: (כח) ואפלו אם

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

ק רש"י (סכ. ד"ה אמר עולא) ורא"ש *). ר שם ס"ב (ע"א) וקצלא. ש ירושלמי (פ"ו ה"א) לדעת הרז"ה (המאור כו. ד"ה אמר) ורא"ש (פ"ו סי' י) ושאר פוסקים. ת כל בו (סי' לא). א טור לדעת יש מפרשים הירושלמי (שם) ובן הרא"ש שם. ב שם בשם הר"ם (מרדכי ברכ' ד"פ סי' תקלב) וכן כתב הרא"ש (שם) ופסק"ג (לארזי סה) וסמ"ק (מצוה רסב) ושאר פוסקים. *) יש דפוסים שאין כתוב כהם רא"ש, ועי' בפמ"ג (משז"ס סק"ה) דאכן המחבר לא הזכיר דעת הרא"ש (פ"ו סי' י).

* וּבְשַׁאֲינָהּ נְקוּבָה פְּטוּר. קוֹיֵשׁ אוֹמְרִים (מ) בְּהֶפֶךְ: ט לא יָצָא בְּטַבַּעַת (לד) שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם, (לה) * וְאִם יָצָא חַיָּב. וְאִם יֵשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם, (לו) לְרַשִׁ"י פָּטוּר, (סכ. ד"ס ממר עולא) וּלְרַבֵּנוּ תָּם (עס תוד"ה ומיהו ומיפיהן) וּלְהָרַמְבַּ"ם (פי"ט הל' ג-ד) מֻתָּר (לז) שֶׁדַּאֲיְנוּ תַּכְשִׁיט אֶלָּא לְאִישׁ, אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא תַּכְשִׁיט לְאִישׁ וּלְאִשָּׁה, אָסוּר גַּם לְאִישׁ (לח) (וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש"ג סָעִיף י"ח): י טַבַּעַת שֶׁקְּבוּעָ בָּהּ אֶבֶן, וְכֵן אִם כְּתוּבִים בָּהּ אוֹתִיּוֹת, אֵין עָלֶיהָ חוֹתָם מִקְּרֵי, שֶׁלֹּא נִקְרָא חוֹתָם (לט) אֶלָּא אִם כֵּן (מ) חֲקוּקִים בָּהּ אוֹתִיּוֹת אוֹ (ט) צוּרוֹת: יא אֲבָל הָעֲשׂוּי לְהַכְשִׁיט וּלְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, כְּגוֹן מַפְתְּחוֹת נָאוֹת שֶׁל כֶּסֶף כְּמִין תַּכְשִׁיט, (מא) אָסוּר, שֶׁהָרוֹאֶה אוֹמֵר שֶׁלְּצָרְכּוֹ תַּשְׁמִישׁ מוֹצִיא. * כוְיֵשׁ מַתִּירִים (מב) אִם הוּא שֶׁל (י) כֶּסֶף. הַגָּהָה: וּמִכָּל מָקוֹם (מג) אָסוּר לָצֵאת בְּתִיק שֶׁל בָּתֵּי עֵינַיִם שֶׁקּוֹרִין בְּרִילְ"ן

בְּאֵר הֵיטֵב

ח (מ) בְּהֶפֶךְ. אֲבָל בְּיָדוֹ חַיָּב בְּכָל עִנְיָן. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יד) וְעַיֵּן ט"ז (סק"ה): י (ט) צוּרוֹת. שֶׁאֵינָם בּוֹלְטוֹת, דְּאִם לֹא כֵּן אַף בְּחֹל אָסוּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ"ו (סק"ב): יא (י) כֶּסֶף. וְהוּא הַדִּין נֵזֶר שֶׁל כֶּסֶף דְּרְגִילִין לְהִתְקַשֵּׁט בּוֹ. מ"ב. וְאִם יֵשׁ בּוֹ סַפִּין, פְּשִׁיטָא דְּאָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק יח):

בַּאוּר הַלָּכָה

שַׁאֲינָהּ נְקוּבָה פְּטוּר אֲבָל אָסוּר, וּלְפִי זֶה בְּנְקוּבָה דַּעַת הָרַי"ף וְהָרַמְבַּ"ם וְרַשִׁ"י וְהָרֹא"ש וְהַשּׁוּר בַּיָּם לִפְטוֹר, וְעוֹלֶה לְפִי זֶה שֶׁפִּיר דְּלֹא תִּקְשֶׁה מַהֵיכִי דְּסָיְיף י"ב וּכְמוֹ שֶׁהִתְעוֹרֵר עַל זֶה הַמָּגֵן אַבְרָהָם גּוּפָא בְּסָעִיף קָטָן י"ט, וּמַה שֶּׁפָּרַץ שָׁם אֵינוֹ מְרֻוָּח, וּכְמוֹ שֶׁהִקְשָׁה עָלָיו בְּסָפֵר חֶמְדַּ מֹשֶׁה (סק"ח) וּנְהַר שָׁלוֹם (סק"ה) וְכִקְרִי מְגַדִּים (משז"ס סק"ט):

* וּבְשַׁאֲינָהּ נְקוּבָה פְּטוּר. וְאִם צָרִיךְ לוֹ הַמַּחַט לְחַבֵּר שִׁפְתֵי הַמִּלְבּוּשִׁים זֶה לָזֶה, יֵשׁ לְעַיֵּן אִם מֻתָּר לְאִישׁ. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש"ג סָעִיף ט' דְּלִעְנְיַן אִשָּׁה מַתָּר בְּמַחַט שַׁאֲינָהּ נְקוּבָה בְּמַעֲמָדָת קְשׁוּרִים, וְעַיֵּן שָׁם בְּטַעַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"ח) מִשּׁוּם דְּהוּא הַלְבָּשָׁה, וְאִם כֵּן לְכאוֹרָה הוּא הַדִּין בְּאִישׁ. וְאוּלַם לְדַעְתִּי הַשְּׁנִיָּה דְּסִבְרָא לֵיהּ דְּבְאִישׁ חַיָּב בְּאֵינָהּ נְקוּבָה, אִפְשָׁר דְּאֵין לְהָקֵל מֵחֲמַת זֶה, דְּשָׁם שַׁאנֵי דְּבְאִשָּׁה בְּאֵינָהּ נְקוּבָה לְכַלֵּי עָלְמָא פָּטוּר, וּכְמוֹ דְּלֹא מְקִילִינַן מֵחֲמַת זֶה בְּאִשָּׁה לְעִנְיַן נְקוּבָה כֵּן הוּא הַדִּין בְּאִישׁ לְעִנְיַן שֶׁאֵינוֹ נָקוּב, דִּשְׁנֵיהֶם יֵשׁ חִיּוּב הַשָּׁאָה. וְיֵשׁ לְחַלֵּק, דְּשָׁם אֵין דֶּרֶךְ לְהַצְמִיד בְּמַחַט נְקוּבָה מִשּׁוּם דְּמִישְׁתַּהֵי לֵיהּ, א[וְעַיֵּן עִיּוּן:

ט * וְאִם יָצָא חַיָּב. עַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ומ"ש רבינו אכול) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְרֻחָם (נתיב יב ח"ה), וְהַסְּפָרִים עִמּוֹ, דְּהַיְינוּ שֶׁדֶּרֶךְ הָאֲנָשִׁים לְצֵאת בְּחוֹל בְּטַבַּעַת שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם, הוּא בִּכְלַל תַּכְשִׁיט וּפְטוּר אֲבָל אָסוּר. וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן ש"ג סָעִיף י"ח. שָׁם הִתְעַתִּיק דַּעַת הָרַ"ן (כו. ד"ה ועל פי) לְעִנְיָן זֶה בְּשֵׁם יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, מְשׁוּם דְּהוּא עֲצָמוֹ סְבִירָא לֵיהּ בְּרַבֵּנוּ יְרֻחָם הַנַּ"ל:

יא * וְיֵשׁ מַתִּירִים בְּשֶׁל כֶּסֶף וְכוּ' אֲבָל אִם הַמַּפְתֵּחַ וְכוּ' וְיֵשׁ שֶׁכָּתְבוּ וְכוּ'. מִלְּשׁוֹן זֶה מִשְׁמַע, דְּמַפְתֵּחַ שֶׁל בְּרָזֶל וּנְחֹשֶׁת שֶׁקְּבוּעַ וּמְחֻבָּר בְּסוֹף הַחֲגוֹרָה וּכְמוֹ שֶׁפָּרְשׁוּ הָאַחֲרוֹנִים, גְּרִיעַ מִמַּפְתֵּחַ שֶׁל כֶּסֶף, דְּהַמַּתִּירִים בָּזֶה כָּל שֶׁכֵּן דְּמַתִּיר

י"ח. הַיְנוּ (נג) דְּשָׁם נִתְבָּאֵר הַהֵיךְ לִנְהֹג בָּזֶה בִּזְמַנֵּינוּ, וּמִשָּׁמַע שָׁם דְּאֵין לְמַחוֹת בְּאִישׁ הַנּוֹשֵׂא אוֹתָם. וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר כָּתַב שָׁם דְּכַעַל נָפָשׁ יָחוּשׁ לְעַצְמוֹ שֶׁלֹּא לָצֵאת בְּטַבַּעַת (נד) כָּלָל: י (לט) אֶלָּא אִם כֵּן וְכוּ'. דְּיָכוֹל לַחְתֹּם בָּהּ אִגְּרוֹת: (מ) חֲקוּקִים. וְהוּא הַדִּין אִם הָאוֹתִיּוֹת עַל הַטַּבָּעוֹת בּוֹלְטוֹת, דְּיָבוֹא אַחַר כָּךְ עַל הַשַּׁעֲוָה שׁוּקַע, גַּם כֵּן מִקְרֵי טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חוֹתָם, (לד) אֶלָּא דְּנָקַט חֲקוּקִים מִשּׁוּם צוּרוֹת, דִּבְבוֹלְטִין לְפָעָמִים בְּצוּרוֹת אָסוּר אַף בְּחֹל לְהַשְׁהוֹתָהּ בְּבֵיתוֹ, כְּגוֹן שֶׁהִיא צוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁל אָדָם, וְכִדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ"א סָעִיף ה'. (מא) וְיֵשׁ שֶׁפָּרְשׁוּ דְּהָאי צוּרוֹת לֹא אַיְירֵי בְּצוּרוֹת אָדָם כְּלָל, אוֹ כְּגוֹן שֶׁהָיָה רַק פְּרָצוּף מִצַּד אֶחָד, דְּזֶה לְכַלֵּי עָלְמָא יֵשׁ בּוֹלֵט וְיֵשׁ שׁוּקַע, וּמַה דְּנָקַט חֲקוּקִין אוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקַט: יא (מא) אָסוּר וְכוּ'. הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם כַּוָּנָתוֹ עַתָּה לְתַלּוֹת עַל צַוָּארוֹ לְתַכְשִׁיט וּלְנוֹי, אָסוּר מִפְּנֵי הָרוֹאֶה. (ט) וְהַיְנוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת רַבֵּנוּ תָּם (סכ. תוד"ה ומילופיהן) וְהָרַמְבַּ"ם (פי"ט הל' ג-ד) לְעִיל בְּסָעִיף ט' דְּמַתִּיר בְּתַכְשִׁיט לְאִישׁ, (ט) אוֹ דְּמִירֵי שֶׁהַמַּפְתֵּחַ קְבוּעַ הֵיטֵב בְּשַׁלְשֶׁלֶת שֶׁעַל צַוָּארוֹ, וְאֵין בְּקַל לְמַשְׁלֵךְ אוֹתוֹ וּלְאַחֲוֵרֵי, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִפְּנֵי מַרְאִית עַיִן: (מב) אִם הוּא שֶׁל כֶּסֶף. דְּכֵיוָן דְּאֵין דֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת מַפְתֵּחַ כָּסֶף, הֲרֵי עִקָּרוֹ נַעֲשָׂה לְתַכְשִׁיט. וְאַף עַל פִּי שֶׁגַּם מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם עִקָּרוֹ לְתַכְשִׁיט עָשׂוּי, וּמֻתָּר (מ) כְּשֶׁמּוֹצִיאוֹ לְשֵׁם תַּכְשִׁיט. אֲבָל אִם הוּא עָשׂוּי מִבַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת, אַף עַל גַּב דְּשָׁעוּי לְנוֹי כְּעֵין תַּכְשִׁיט, אָסוּר לָצֵאת בּוֹ, דְּעִקָּרוֹ לְתַשְׁמִישׁ עָשׂוּי, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ כָּל הַמַּפְתֵּחוֹת לַעֲשׂוֹת מִבַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת [לְבוּשׁ]. וְהָנֵה אַף דְּמִדְּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ כְּהַדָּעָה רִאשׁוֹנָה, מִדְּקָרְבָה בְּסִתְמָא, מִכָּל מָקוֹם אֵין לְמַחוֹת בָּזֶה, אַחֲרֵי דְּכָתַב הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ד) בְּשֵׁם הָאַגּוּר (סי' תכז) דְּכַאֲשֶׁכְּנַז נוֹהֲגִין ג[כְּהַמַּתִּירִין בְּשֶׁל כֶּסֶף: (מג) אָסוּר לָצֵאת בְּתִיק. הַיְנוּ תִּיק שֶׁל כֶּסֶף וְקִבּוּעַ בְּשַׁלְשֶׁלֶת וְלוּלְאוֹת עַל צַוָּארוֹ לְתַכְשִׁיט, דְּאִלּוּ שְׁמוֹצִיאִם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

הוּא חַיָּט, סְבִירָא לֵיהּ לְרַבִּי מֵאִיר (יא-) [וְדַסָּק הַמְחַבֵּר בְּוַותְרָה בְּסָעִיף י"ב] דְּשָׁטוּר אִם יוֹצֵא תְּחוֹבָה בְּבִגְדּוֹ, מִשּׁוּם דְּגַם הוּא אֵינוֹ יוֹצֵא בָּהּ בְּחֹל כִּי אִם כְּשֶׁהוֹלֵךְ בְּמָקוֹם שֶׁרּוֹצֶה לְהוֹדִיעַ שֶׁהוּא חַיָּט. אֲבָל כָּל שֶׁאֵינוֹ הוֹלֵךְ לְמָקוֹם כָּזֶה, אֵינוֹ רוֹצֶה שֶׁתִּהְיֶה הַמַּחַט תְּחוֹבָה בְּבִגְדּוֹ שֶׁיַּדְעוּ הַכֹּל שֶׁהוּא חַיָּט, וְלִפְעָמִים גַּם הוּא לְגַנְאֵי יַחְשֹׁב אוֹתָהּ וְחֶמְדַּ מֹשֶׁה (סק"ח)]. וְכָל זֶה בְּאִישׁ, אֲבָל בְּאִשָּׁה לְכַלֵּי עָלְמָא דֶּרֶךְ הוֹצָאָתָהּ בְּכָךְ בְּחֹל, פְּטוּר אֲבָל אָסוּר, מִשּׁוּם דְּאֵינוֹ תַּכְשִׁיט. וְכָתַב עוֹד, דְּאִם רֹב הָעוֹלָם אֵין דַּרְכָּן לְהוֹצִיא בְּכָךְ, אַף עַל פִּי שֶׁאַנְשֵׁי מָקוֹם אֶחָד מוֹצִיאִין בְּכָךְ, פְּטוּר אֲבָל אָסוּר, וְהַטַּעַם, מִשּׁוּם דְּכַטְלָה דַּיְתָן אַצָּל כָּל אָדָם: ט (לד) שֶׁאֵין עָלֶיהָ חוֹתָם. דְּהַיְנוּ רַק תַּכְשִׁיט לְאִשָּׁה, אֲבָל לְאִישׁ הֲרֵי מַשּׁוֹי. (ל) וּמֵרֵי כָּל זֶה שֶׁהוֹצִיאוֹ כְּשֶׁהוּא מַנָּח עַל אֶצְבָּעוֹ, דְּאִי בְּיָדוֹ מַמָּשׁ, אֲפִלּוּ יֵשׁ עָלָיו חוֹתָם חַיָּב לְכַלֵּי עָלְמָא: (לה) וְאִם יָצָא חַיָּב. וּמִקְּרֵי דֶּרֶךְ הוֹצָאָה עַל אֶצְבָּעוֹ, (לא) מִפְּנֵי שֶׁלִּפְעָמִים נוֹתֶנֶת אִשָּׁה לְבַעְלָהּ לְהוֹלִיכָהּ לְאַמֵּן לְתַקְּנוֹ, וּמַנִּיחָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ עַד שֶׁמַּגִּיעַ לְשָׁם, וְאִם כֵּן אַף בְּחֹל הֲרֵי דֶּרֶךְ הוֹצָאָה בְּכָךְ נְחָיְב: (לו) לְרַשִׁ"י פָּטוּר. פֵּרוּשׁ פְּטוּר אֲבָל אָסוּר מִדְּרַבָּנָן, דְּאַף דְּטַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ עָלֶיהָ חוֹתָם הוּא תַּכְשִׁיט לְאִישׁ, שֶׁכֵּן דַּרְכּוֹ בְּחֹל לַחְתֹּם בּוֹ בְּאִגְּרוֹת, מִכָּל מָקוֹם אָסוּר דְּגָזְרִינַן דִּילְמָא שָׁלִיף וּמַחֲוֵי לַאֲחֲרֵי אַרְבַּע אַמּוֹת, וּכְמוֹ בְּכָל תַּכְשִׁיטֵי אִשָּׁה דְּגָזְרוּ מִשּׁוּם זֶה: (לז) דַּאֲיְנוּ תַּכְשִׁיט וְכוּ'. סְבִירָא לֵיהּ דִּבְאִישׁ לֹא גָּזְרִינַן דִּילְמָא שָׁלִיף וּמַחֲוֵי, לְפִי שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ בְּכָךְ. אֲבָל דָּבָר שֶׁהוּא תַּכְשִׁיט לְאִישׁ וּלְאִשָּׁה, גַּם לְדִידְהוּ אָסוּר, מִשּׁוּם דְּלֹא פָּלוּג רַבָּנָן וַאֲסָרוּהוּ גַּם בְּאִישׁ: (לח) וְעַיֵּן לְקַמָּן סִימָן ש"ג סָעִיף

י"ח. הַיְנוּ (נג) דְּשָׁם נִתְבָּאֵר הַהֵיךְ לִנְהֹג בָּזֶה בִּזְמַנֵּינוּ, וּמִשָּׁמַע שָׁם דְּאֵין לְמַחוֹת בְּאִישׁ הַנּוֹשֵׂא אוֹתָם. וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֶר כָּתַב שָׁם דְּכַעַל נָפָשׁ יָחוּשׁ לְעַצְמוֹ שֶׁלֹּא לָצֵאת בְּטַבַּעַת (נד) כָּלָל: י (לט) אֶלָּא אִם כֵּן וְכוּ'. דְּיָכוֹל לַחְתֹּם בָּהּ אִגְּרוֹת: (מ) חֲקוּקִים. וְהוּא הַדִּין אִם הָאוֹתִיּוֹת עַל הַטַּבָּעוֹת בּוֹלְטוֹת, דְּיָבוֹא אַחַר כָּךְ עַל הַשַּׁעֲוָה שׁוּקַע, גַּם כֵּן מִקְרֵי טַבַּעַת שֶׁיֵּשׁ בָּהּ חוֹתָם, (לד) אֶלָּא דְּנָקַט חֲקוּקִים מִשּׁוּם צוּרוֹת, דִּבְבוֹלְטִין לְפָעָמִים בְּצוּרוֹת אָסוּר אַף בְּחֹל לְהַשְׁהוֹתָהּ בְּבֵיתוֹ, כְּגוֹן שֶׁהִיא צוּרָה שְׁלֵמָה שֶׁל אָדָם, וְכִדְאִיתָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קמ"א סָעִיף ה'. (מא) וְיֵשׁ שֶׁפָּרְשׁוּ דְּהָאי צוּרוֹת לֹא אַיְירֵי בְּצוּרוֹת אָדָם כְּלָל, אוֹ כְּגוֹן שֶׁהָיָה רַק פְּרָצוּף מִצַּד אֶחָד, דְּזֶה לְכַלֵּי עָלְמָא יֵשׁ בּוֹלֵט וְיֵשׁ שׁוּקַע, וּמַה דְּנָקַט חֲקוּקִין אוֹרְחָא דְּמִלְּתָא נָקַט: יא (מא) אָסוּר וְכוּ'. הַיְנוּ אֲפִלּוּ אִם כַּוָּנָתוֹ עַתָּה לְתַלּוֹת עַל צַוָּארוֹ לְתַכְשִׁיט וּלְנוֹי, אָסוּר מִפְּנֵי הָרוֹאֶה. (ט) וְהַיְנוּ אֲפִלּוּ לְדַעַת רַבֵּנוּ תָּם (סכ. תוד"ה ומילופיהן) וְהָרַמְבַּ"ם (פי"ט הל' ג-ד) לְעִיל בְּסָעִיף ט' דְּמַתִּיר בְּתַכְשִׁיט לְאִישׁ, (ט) אוֹ דְּמִירֵי שֶׁהַמַּפְתֵּחַ קְבוּעַ הֵיטֵב בְּשַׁלְשֶׁלֶת שֶׁעַל צַוָּארוֹ, וְאֵין בְּקַל לְמַשְׁלֵךְ אוֹתוֹ וּלְאַחֲוֵרֵי, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִפְּנֵי מַרְאִית עַיִן: (מב) אִם הוּא שֶׁל כֶּסֶף. דְּכֵיוָן דְּאֵין דֶּרֶךְ לַעֲשׂוֹת מַפְתֵּחַ כָּסֶף, הֲרֵי עִקָּרוֹ נַעֲשָׂה לְתַכְשִׁיט. וְאַף עַל פִּי שֶׁגַּם מִשְׁתַּמְּשִׁין בּוֹ, מִכָּל מָקוֹם עִקָּרוֹ לְתַכְשִׁיט עָשׂוּי, וּמֻתָּר (מ) כְּשֶׁמּוֹצִיאוֹ לְשֵׁם תַּכְשִׁיט. אֲבָל אִם הוּא עָשׂוּי מִבַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת, אַף עַל גַּב דְּשָׁעוּי לְנוֹי כְּעֵין תַּכְשִׁיט, אָסוּר לָצֵאת בּוֹ, דְּעִקָּרוֹ לְתַשְׁמִישׁ עָשׂוּי, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ כָּל הַמַּפְתֵּחוֹת לַעֲשׂוֹת מִבַּרְזֶל וּנְחֹשֶׁת [לְבוּשׁ]. וְהָנֵה אַף דְּמִדְּבְרֵי הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ מַשְׁמַע דְּדַעְתּוֹ כְּהַדָּעָה רִאשׁוֹנָה, מִדְּקָרְבָה בְּסִתְמָא, מִכָּל מָקוֹם אֵין לְמַחוֹת בָּזֶה, אַחֲרֵי דְּכָתַב הַדְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות ד) בְּשֵׁם הָאַגּוּר (סי' תכז) דְּכַאֲשֶׁכְּנַז נוֹהֲגִין ג[כְּהַמַּתִּירִין בְּשֶׁל כֶּסֶף: (מג) אָסוּר לָצֵאת בְּתִיק. הַיְנוּ תִּיק שֶׁל כֶּסֶף וְקִבּוּעַ בְּשַׁלְשֶׁלֶת וְלוּלְאוֹת עַל צַוָּארוֹ לְתַכְשִׁיט, דְּאִלּוּ שְׁמוֹצִיאִם לְחוּשׁ שֶׁמָּא יִשְׁלְפֵנוּ מִבְּגָדוֹ לְהָרְאוֹת נְוֵיהּ לְאַחֲרִים וְיִשְׁכַּח וְיוֹצִיאֵנוּ בְּיָדוֹ, וְאַף אִם אֵין עָלָיו תּוֹרַת תַּכְשִׁיט כְּלָל אֵין לְהָקֵל לְפִי שִׁישׁ חוֹלְקִים וְכוּ'. (וְאַף לְפִי סְבָרָא הָרִאשׁוֹנָה אֵין לְהַתִּיר בְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה שֶׁאֵין עָלֶיהָ תּוֹרַת תַּכְשִׁיט כְּלָל אֶלָּא בְּזְמַן שֶׁדֶּרֶךְ הָאֲנָשִׁים לְתַחֵב מַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה בְּבִגְדֵיהֶם לְצוֹרֶךְ הַלְבָּשָׁה, שֶׁנַּעֲשֵׂית מַחַט זוֹ לְהֶם כִּבְיַד וּלְבַגְדֵיהֶם הוֹאִיל וְדַרְכָּם לִשְׁמֹשׁ לְצוֹרֶךְ לְבִישָׁתָם, אֲבָל בִּזְמַן שֶׁאֵין דַּרְכָּם בָּכָךְ אַף הִיא פְּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁמַּחַט זוֹ הוֹאִיל וְדַרְכָּהּ לִשְׁמֹשׁ בְּאוֹתָן הַמְקוֹמוֹת שֶׁדֶּרֶךְ לְצוֹרֶךְ הַלְבִישָׁה חַיֵּב כְּבִיַד וְלֹא הֲוֵי כְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה בִּלְבַד שֶׁבְּבַגְדֵי אָדָם וְכוּ', אֲבָל מַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה הַתְּחוּבָה בִּבְגָדוֹ אֲפִילוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁדֶּרֶךְ לְתַחֵב בָּהֶם בְּחֹל פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁמַּחַט זוֹ הוֹאִיל וְדַרְכָּהּ לִשְׁמֹשׁ בְּאוֹתָן הַמְקוֹמוֹת שֶׁבְּבַגְדֵי אָדָם אֲפִילוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁדֶּרֶךְ לְצוֹרֶךְ הַלְבִישָׁה חַיֵּב כְּבִיַד וְלֹא הֲוֵי כְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה הַתְּחוּבָה בְּבִגְדֵי אָדָם שֶׁבְּבַגְדֵי אֲפִילוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁדֶּרֶךְ לְתַחֵב בָּהֶם בְּחֹל פָּטוּר, מִפְּנֵי שֶׁמַּחַט זוֹ הוֹאִיל וְדַרְכָּהּ לִשְׁמֹשׁ בְּאוֹתָן הַמְקוֹמוֹת שֶׁבְּבַגְדֵי אָדָם אֲפִילוּ בְּמְקוֹמוֹת שֶׁדֶּרֶךְ לְצוֹרֶךְ הַלְבִישָׁה חַיֵּב כְּבִיַד וְלֹא הֲוֵי כְּמַחַט שֶׁאֵינָהּ נְקוּבָה הַתְּחוּבָה בְּבִגְדֵי אָדָם שֶׁבְּבַגְדֵי אָסוּר לָצֵאת בָּהּ מִפְּנֵי שֶׁהוּא כְּדֹרֶךְ בְּחֹל).

עון והדר © Copyright Oz Vehadar - Mishna Brura Menukad
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah